

## ปรัชญาความคิดของขงจื๊อ

ประเทศจีนเป็นหนึ่งในอารยธรรมโบราณที่เก่าแก่ที่สุดของโลก และ  
เป็นประเทศเดียวที่มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมตั้งแต่สมัยโบราณจนถึง  
ปัจจุบันจากรุ่นสู่รุ่นต่อเนื่องกันมาอย่างไม่ขาดสาย ในฐานะที่เป็น  
วัฒนธรรมดั้งเดิมของประเทศจีนสำนักปรัชญาของขงจื๊อกล่าวว่า การ  
เปลี่ยนแปลงของโลกและสถานะทางประวัติศาสตร์ของประเทศจีนมี  
ความสอดคล้องกัน ดังนั้นขงจื๊อจึงกลายเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงโดดเด่น  
ทางด้านวัฒนธรรมของโลก ปรัชญาของขงจื๊อจึงกลายเป็นมรดกทาง  
วัฒนธรรมอันล้ำค่าของมวลมนุษยชาติ

ขงจื๊อมีความคิดกว้างขวาง ทั้งเชิงวิชาญ และลึกซึ้ง ทฤษฎีปรัชญาของ  
ขงจื๊อ คือ “ความเมตตากรุณา” “ความกตัญญู” “ขนบจารีตและ  
ประเพณี” “ความยุติธรรม” และ “ความซื่อสัตย์” การเมืองในอุดมคติ  
ของขงจื๊อ คือ “การปกครองประเทศให้มีความสงบสุข ทุกคน  
เปรียบเสมือนบุคคลในครอบครัว ” ความคิดทางการศึกษา คือ “ไม่  
ว่าใครก็สามารถรับการศึกษาได้” “การศึกษาตามความถนัดและ  
ความสามารถของแต่ละคน” และยังให้ความสำคัญกับสติปัญญาและ  
คุณธรรมเป็นต้น ปรัชญาของขงจื๊อจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและ  
ลึกซึ้งจนถึงปัจจุบัน

## ความสำเร็จในการจัดเก็บรวบรวมประวัติศาสตร์สมัยโบราณ

484 ปี ก่อนคริสต์ศักราช ขงจื๊อได้กลับไปที่รัฐหลู่และได้ถูกยกย่องว่าเป็นคนเก่าคนแก่ของประเทศ ขงจื๊อเป็นกวีลเรื่องของประเทศชาติ จึงคอยให้กำลังใจตัวเอง และมุ่งมั่นบากบั่นเสมอมา แม้ว่าอายุจะมากจนถึงวัยชรา ขงจื๊อก็ยังมุ่งมั่นจะจนลืมน้แม้กระทั่งรับประทานอาหาร มีความสุขจนลืมนความโศกเศร้าและทู่เมทให้กับการศึกษาและจัดเก็บรวบรวมประวัติศาสตร์สมัยโบราณให้เรียบร้อย ทำจนลืมนว่าตัวเองถึงวัยชราแล้ว

เดินทางท่องเที่ยวไปยังรัฐต่างๆ

ขงจื๊อเดินทางท่องเที่ยวไปยังรัฐต่างๆด้วยตัวเองเมื่ออายุ 55 ปี เพื่อแสวงหาโอกาสที่จะได้เสนอข้อคิดเห็นทางการเมืองให้แก่รัฐต่างๆคือการปกครองด้วยคุณธรรม ระยะเวลา14 ปีที่ขงจื๊อได้เดินทางไปมาและพบกับบรรดาเจ้าผู้ครองรัฐต่างๆทั้ง7รัฐ ขงจื๊อต้องประสบพบเจอกับความทุกข์ทรมาน และเมื่ออายุ 68 ปีขงจื๊อจึงเดินทางกลับมายังรัฐหลู่อีกครั้ง

เป็นข้าราชการเพื่อปกครองประเทศ

ขงจื้อเผชิญหน้ากับความสับสนวุ่นวายและความจริงทางสังคม ขณะที่บรรดาเจ้าผู้ครองรัฐต่างๆ ได้ยึดครองราช ซึ่งการแก้ไขระดับประเทศประเทศเป็นหน้าที่ของขงจื้อ ท่านจึงริเริ่มการปกครองด้วยคุณธรรม และพยายามปฏิรูปบ้านเมืองให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ขงจื้อเป็นข้าราชการปกครองประเทศ ผลงานการปฏิบัติหน้าที่ของขงจื้อดีเยี่ยมซึ่งนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง

แบบอย่างการเรียนรู้ที่ดีและคุ้มค่า

ขงจื้อเป็นผู้ก่อตั้งสำนักปรัชญาขงจื้อ ตั้งแต่ราชวงศ์ช้าน และราชวงศ์ฉินทั้งหมดในประวัติศาสตร์จีนต่างยกย่องให้ขงจื้อเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์เป็นเลิศ ก่อนเสียชีวิตขงจื้อไม่ได้คาดหวังไว้ว่าตัวเองจะมีเกียรติยศ ซึ่งต่อมาได้รับการแต่งตั้งบรรดาศักดิ์เป็นอาจารย์ผู้มีความรู้ความสามารถ และยังเป็นแบบอย่างผู้ที่ใช้ชีวิตด้านการเรียนรู้ที่ดีและคุ้มค่า ทั่วประเทศจีนยังสร้างศาลเพื่อให้ลูกหลานและลูกศิษย์ได้เคารพบูชา และยังสร้างศาลให้กับบุคคลที่ทำคุณงามความดีเช่นเดียวกับขงจื้อ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมความคิดแบบสังคมศักดินาตั้งแต่ต้นจนจบของประเทศจีนในสมัยนั้นจึงมีความหมายว่าด้วยความเคารพและบูชาขงจื้อ

สวรรค์บงการชะตากรรม

ยุคชนชั้นผู้คนยังคงเข้าใจว่าชะตากรรมของมนุษยชาติถูกบงการจาก  
สวรรค์ทั้งหมด ซึ่งสวรรค์มีอิทธิพลต่อชะตากรรมของมนุษยชาติและ  
วิญญาณ และยังสามารถทำให้มนุษยชาติเคราะห์ร้ายหรือมีความสุขได้  
ขงจื้อให้ความสำคัญกับมนุษยธรรม ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับหลัก  
ธรรมชาติดั้งสวรรค์ เหมือนคำที่ว่า “รู้ว่าทำไมไม่ได้แต่ก็จะทำ” แต่ก็ยัง  
ยืนยันที่จะต่อสู้กับชะตากรรม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับวิญญาณ

มุมมอง

มุมมองของขงจื้อยังไม่มีรูปแบบและระบบที่สมบูรณ์แต่เขาเชื่อว่าโลกมี  
การพัฒนา และยอมรับว่าโลกมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นควร  
ดำรงอยู่โดยภววิสัย และปรับตัวให้เข้ากับกฎหมาย สิ่งที่สะท้อนให้เห็น  
ถึงมุมมองความคิดและวัตถุนิยม

วิธีการ

ขงจื้อมีข้อคิดในทางปฏิบัติสองทาง และมีการส่งเสริมในสิ่งที่แตกต่างกัน  
กันคือ ทัศนคติที่เป็นกลางและเหมาะสม วิธีการแบบนี้คือ การที่ขงจื้อ  
วิจัยประวัติศาสตร์และสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นตามความจริง รวบรวม  
ความคิดในภาพรวมเข้าด้วยกัน หลังจากวิเคราะห์รวบรวมเหตุผล  
พื้นฐานสิ่งต่างๆหลายๆด้านที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง “การ  
ค้นพบที่ดี” และ “ความสำเร็จที่ดี” ของขงจื้อทำให้ได้รับการยกย่อง  
จากเหมาเจ๋อตง

## ญาณวิทยา

ปัญหาพื้นฐานของปรัชญา คือปัญหาความสัมพันธ์ของการดำรงอยู่ และความคิด แหล่งที่มาของปัญหาก็คือ วิชาว่าด้วยความรู้ แม้ว่าขงจื๊อ จะกล่าวว่า “คนที่เกิดมารู้ทุกเรื่องเป็นผู้ที่มีญาณวิทยา” เขาไม่เคยคิดว่าทุกคนเกิดมาแล้วจะรู้ทุกเรื่อง และก็ไม่นิยมรับว่าตนเองเกิดมาก็รู้ทุกเรื่อง ในทางตรงกันข้ามเขายืนยันที่จะแสวงหาความรู้โดยเรียนศึกษาหาความรู้ต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

## ความคิดเห็นทางการเมือง

ยุคชุนชิวสังคมเกิดความไม่สงบอย่างรุนแรง มีการล่องละเมิดการปฏิบัตินอกจากหน้าที่ ทำให้เกิดการจลาจลในประเทศ บรรดาประเทศต่างๆจึงเข้ายึดดินแดนของเมืองอื่นรวมมาเป็นของตน สังหารบุคคลที่บุกรุกเพื่อขจัดความสับสนวุ่นวายของบ้านเมือง ต่อมาจึงมีการปฏิรูปสังคมให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยยึดตามหลัก “ความเมตตากรุณา” และ “การมีมารยาท” ขงจื๊อได้เสนอความคิดเห็นและสนับสนุนการเมืองและให้การอบรมด้านจิตใจแก่นักการเมือง

## ข้อเสนอทางการเมือง

ขงจื้อเป็นผู้ปกป้องรักษากฎเกณฑ์ คือถือวงศ์ตระกูลเป็นศูนย์กลางและมีสิทธิพิเศษ ในขณะที่เดียวกันยังคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน และต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ทางสังคม ขงจื้อไม่ต้องการจะปฏิวัติกษัตริย์ แต่สิ่งที่ขงจื้อคาดหวังก็คือดำเนินการปกครองด้วยคุณธรรม และศีลธรรมเมื่อทำอะไรก็ต้องมีมารยาท ชักจูงให้ประชาชนทุกคนมีศีลธรรม และทำให้ทุกคนมีมารยาท

## การอบรมด้านจิตใจของนักการเมือง

การดำเนินการปกครองด้วยคุณธรรมทำให้คนในประเทศเกิดความสามัคคี นับเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารคนในประเทศ ดังนั้นนักการเมืองจำเป็นต้องฝึกฝนตนทางด้านคุณธรรม ต้องมีพฤติกรรมเที่ยงตรง ยืนหยัดในหลักการ เลือกบุคคลผู้มีความคุณธรรม และเพียบพร้อมด้วยสติปัญญา มีความสามารถและทักษะที่ดี ขยันและมีจิตใจที่ซื่อสัตย์สุจริต

## ความคิดทางจริยธรรม

บทบาทในชีวิตทางสังคมของขงจื้อ ท่านให้ความสำคัญกับเรื่องคุณธรรมเป็นอย่างมาก เพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้เกิดความกลมเกลียวในสังคม เขาจึงใช้หลัก “เมตตากรุณา” ซึ่งเป็นจริยศาสตร์ที่สมบูรณ์ในการสร้างความเป็นระเบียบของสังคม

## ปรัชญาความคิด

เมื่อเทียบกับปรัชญาสมัยใหม่ ปรัชญาความคิดของขงจื๊อจะเรียบง่ายมากขึ้น รูปแบบระบบปรัชญาความคิดของคนคือการยึดเอา “ความเมตตา” เป็นสัญลักษณ์ แต่เมื่อเทียบกับความคิดของบุคคลร่วมสมัย จะเห็นได้ว่าความคิดของขงจื๊อมีความก้าวหน้ามากกว่า

## ความจงรักภักดี

คนที่มีความจงรักภักดีคือ คนที่มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ถึงที่สุด และยังรวมไปถึงการแสดง ความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ ขงจื๊อจึงเสนอข้อคิดเห็นว่า “ข้าราชการบริพาร ที่ได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ต้องปฏิบัติตามบรรทัดฐานของ ประเพณี ข้าราชการบริพารรับใช้พระมหากษัตริย์ด้วยความจงรักภักดี” ต้องป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดต่อพระมหากษัตริย์ กำจัดและโค่นล้ม ทรราช ซึ่งแตกต่างกับคนรุ่นหลังที่ว่า “ขุนนางจะต้องฟังคำสั่งของ พระมหากษัตริย์” เป็นอย่างมาก

## ความกตัญญู

สังคมทาส (奴隶社会) ปกครองรักษาการโดยความสัมพันธ์ ทางสายเลือด ความกตัญญูเป็นความสัมพันธ์ของมนุษย์ด้านศีลธรรม

จรรยา และเป็นศีลธรรมทางการเมือง หลังเข้าสู่สังคมศักดินา (**封建社会**) บทบาทสำคัญของกตัญญูคือมนุษย์ต้องมีศีลธรรม

จรรยา ขงจื๊อกล่าวว่กตัญญูไม่เพียงเริ่มจากการเคารพปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ และยั้งต้องพูด ทำ และรับคำตักเตือนในสิ่งที่ทำผิดต่อพ่อแม่ ซึ่งต่อมาภายหลังมีความแตกต่างจากคำที่ว่า “พ่อจะต้องฟังคำสั่งของลูก” เป็นอย่างมาก

ความน่าเชื่อถือ

ความน่าเชื่อถือคือ การซื่อสัตย์ไม่หลอกลวง มันไม่เพียงเป็นหลักในการคบหาเพื่อน ยังเป็นศีลธรรมข้อหนึ่งในการปกครองประเทศ คนที่ซื่อตรงจำเป็นต้องมีจิตใจที่ซื่อสัตย์ คำพูดจะต้องมีความน่าเชื่อถือ แต่การรักษาความน่าเชื่อถือจะต้องมีหลักการ และปฏิบัติควบคู่ไปกับศีลธรรมและสัจธรรม

ความยุติธรรม

ความยุติธรรมมีเหตุมีผล เดิมทีแสดงให้เห็นถึงความเป็นธรรม ขงจื๊อเคยอธิบายไว้ว่า ความยุติธรรมเป็นบรรทัดฐานของศีลธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ผู้คนยึดความยุติธรรมเป็นศูนย์กลาง เพียงเริ่มจากความยุติธรรม กล่าวหาญทำเรื่องที่มีความยุติธรรม แต่ขงจื๊อไม่ได้นำความยุติธรรมและผลประโยชน์แยกออกจาก



กันแต่ขอร้องให้ผู้คน                    เมื่อได้รับผลประโยชน์ก็ต้องคำนึงถึงความ  
ยุติธรรมก่อน

การให้อภัย

ผู้คนต่างมีความเห็นตรงกันว่า การให้อภัยคือ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา  
เมื่ออยู่ในสังคมจะต้องรู้จักเข้าสังคม สิ่งที่เราคิดว่าตนเองทำได้ บุคคลอื่นก็  
ทำได้ เรื่องที่ตนเองทำไม่ได้ก็ไม่ต้องโยนให้กับบุคคลอื่นทำ

การให้

ขงจื้อส่งเสริมให้มีการให้ การปกครองประเทศควรมีจิตใจที่มีความอ่อน  
น้อมถ่อมตน มีความอ่อนโยน มีจิตใจที่ดีงาม มีความเคารพประหัย  
และมีความอดทน ควรสอนให้ผู้คนรู้ว่าเมื่อมีชื่อเสียง มีอำนาจควร  
พิจารณาถึงผู้อื่นก่อนแล้วค่อยคิดถึงตัวเอง เมื่ออยู่ในหน้าที่ก็ควรปฏิบัติ  
ตามกฎหมายของประชาชน และควรพิจารณาตัวเองก่อนแล้วค่อย  
คิดถึงคนอื่น

ความเชื่อ

ความเชื่อประกอบด้วย 2 ด้าน ประการแรกคือ ตนเองต้องมีลักษณะ  
อากัปกริยาที่เอาจริงเอาจังเคร่งขรึม ประการที่สองคือ ถ่อมตนยอมรับ  
ฟังความคิดเห็นของคนอื่น และคล้อยตามไปกับผู้อื่น ซึ่งมันเป็นหนึ่งใน  
จริยธรรมและศีลธรรมที่ขงจื้อพยายามส่งเสริมเป็นอย่างมาก รวมถึง

ความอบอุ่น ความดี และประหัยดมัธยัสถ์ ซึ่งคนรุ่นหลังเรียกว่า “ศีลธรรมทั้งห้า”

## ความเคารพ

ความเคารพประกอบด้วย2 ด้าน ประการแรกคือจริงจังตั้งใจกับการงานและกิจการที่ทำ ประการที่สองคือ ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจทำอะไรต้องตั้งใจ เคารพความคิดของผู้อื่น ซึ่งเป็นทฤษฎีทางศีลธรรมที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศจีน การเคารพพ่อแม่ เคารพผู้อาวุโส เคารพเพื่อน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นหลักที่ผู้คนจะต้องปฏิบัติตาม

## ความคิดทางการศึกษา

ความคิดที่จะปกครองด้วยคุณธรรมจะเป็นจริงได้นั้น จะต้องปลูกฝังให้คนที่มีความรู้ความสามารถทางการเมือง มีความเพียบพร้อมด้านศีลธรรม ขงจื้อจึงริเริ่มการเรียนการสอนโดยไม่มีแบบแผน และริเริ่มสร้างโรงเรียนของตนเองก่อน ซึ่งในชีวิตของท่านได้สอนคนอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่าย สะสมประสบการณ์ในการสอน และยังสร้างวิธีการ รูปแบบการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งก่อให้เกิดความคิดทางการศึกษาที่สมบูรณ์

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

ขงจื้อเสนอการปกครองที่มีศีลธรรม      ดังนั้นจึงสร้างโรงเรียนของเขา  
ขึ้นมา เพื่อดำเนินการฝึกอบรมผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการเมือง  
ให้ปกครองประเทศด้วยศีลธรรม      เมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้วเหล่า  
บรรดาขุนนางได้นำสิ่งที่ขงจื้อได้สอนคือ      “มีความจงรักภักดีต่อ  
พระมหากษัตริย์ มีความเมตตาต่อประชาชน” ไปปฏิบัติใช้ในสังคมที่  
พออยู่พอกิน (**小康社会**) เพื่อสร้างโลกใหม่ที่ทุกคนเป็น  
เจ้าของ และสร้างความสามัคคีให้กับโลก

เนื้อหาการศึกษา

ขงจื้อฝึกและอบรมผู้ที่มีความสามารถให้ปกครองประเทศด้วยศีลธรรม  
ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละคนและมี  
ความสามารถในการปกครองประเทศ      การเรียนการสอนโดยยึด  
ศีลธรรมเป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะครอบคลุมไปด้วย      ศีลธรรม      สติปัญญา  
ร่างกาย ดนตรี และคุณธรรมอันดี

วิธีการศึกษา

ขงจื้อสอนนักเรียนตามความสามารถของนักเรียน การเรียนหนังสือเป็น  
การเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กันและกันทั้งสองฝ่าย      ทั้งนักเรียนและ  
ครูผู้สอน ค่อยๆ โน้มน้าวให้การศึกษาเป็นไปตามลำดับขั้นตอน รู้เรื่อง  
หนึ่งก็สามารถนำไปเชื่อมโยงถึงเรื่องอื่นๆ อีกหลายเรื่องได้      เวลาที่

นักเรียนต้องการที่จะพูดแต่ไม่สามารถพูดออกมาได้ เขาจึงคิดวิธีการสอนให้เชื่อมโยงกับวิทยาศาสตร์และรูปแบบการสอนที่สามารถยืดหยุ่นได้

## วิธีการเรียน

ขงจื๊อมีความกระตือรือร้นและชอบที่จะหาความรู้เป็นอย่างมาก แม้ว่าขงจื๊อจะไม่มีอาจารย์สอนหนังสือ แต่ขงจื๊อก็มีความรู้ความสามารถชาญฉลาด และมีความมุ่งมั่นเพื่อหาความรู้เป็นอย่างมากจนกระทั่งลี้มทานข้าว ขงจื๊อมักจะแก้ไขปัญหาทุกเรื่อง ทบทวนความรู้เก่าเพื่อที่จะได้ความรู้ใหม่ นำความรู้ที่เรียนและความคิดของตนเองมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน และเป็นผู้ที่รู้เรื่องหนึ่งก็สามารถรู้ทะลุปรุโปร่งไปถึงเรื่องอื่นอีกมากมายหลายเรื่อง

ผู้นำต่างประเทศเยี่ยมชมสารขงจื๊อ      สุสานตระกูลขงและจวนที่พักตระกูลขง

ปรัชญาความคิดของขงจื๊อแพร่หลายไปทั่วโลก ทำให้ทุกปีมักจะมีผู้นำต่างประเทศและมิตรสหายจำนวนมากมาเยี่ยมชมบ้านเกิดของขงจื๊อ (Qufu) เพื่อแผ่ขยายการวิจัยทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ดังนั้นการเผยแพร่ปรัชญาความคิดของขงจื๊อจึงมีอิทธิพลต่อคนทั้งโลก

## ประเทศในทวีปยุโรป

การสื่อสารทางบกระหว่างประเทศจีนและประเทศตะวันตกได้เริ่มจากราชวงศ์ฮั่น แต่ในประวัติศาสตร์การติดต่ออย่างเป็นทางการกับประเทศตะวันตกและเริ่มมีการวิจัยปรัชญาความคิดของขงจื๊อมีเพียงไม่กี่ร้อยปีที่ผ่านมา ประเทศแรกๆที่มีการติดต่อและทำการวิจัยคือประเทศโปรตุเกสและประเทศอิตาลี ซึ่งวิธีหลักคือ บาทหลวงที่มาประเทศจีนจะแปลหนังสือ รวบรวมเรียบเรียงบทประพันธ์ และโฆษณาประเทศของตน ในทวีปยุโรปประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากปรัชญาความคิดของขงจื๊อมากที่สุดคือ ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการผลักดันเคลื่อนไหว เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย และปฏิบัติขั้นขั้นนายทุน ในตอนแรกประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการไม่สนใจปรัชญาความคิดของขงจื๊อ แต่ตอนหลังเพื่อการแผ่ขยายอาณานิคมจึงเริ่มมีการวิจัยขงจื๊อ ปัจจุบันสถานการณ์ระหว่างประเทศมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงมีการวิจัยปรัชญาความคิดของขงจื๊อเป็นจำนวนมาก

## เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และโอเชียเนีย

ปลายราชวงศ์หมิงมีผู้อพยพชาวจีนจำนวนมากที่ไปดำรงชีวิตในต่างประเทศ สถานที่จุดหมายปลายทางที่ผู้อพยพจะไปคือ หมู่เกาะมาเลย์และอินโดนีเซีย ปรัชญาความคิดของขงจื๊อได้แผ่ขยายไปยัง

คาบสมุทรมาลายูอินโดนีเซียฟิลิปปินส์ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์  
เนื่องจากประชากรกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศสิงคโปร์เป็นคนเชื้อสายจีน  
และรัฐบาลให้ความสำคัญสำนักปรัชญาขงจื้อเป็นอย่างมากดังนั้นขงจื้อ  
จึงมีอิทธิพลต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และโอเชียเนียเป็นอย่างมาก

## เวียดนาม

ปรัชญาความคิดของขงจื้อได้แผ่ขยายเข้ามาในประเทศเวียดนามเมื่อ  
สามศตวรรษก่อนคริสตกาล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมของ  
ประเทศเวียดนามอย่างมาก จึงกลายเป็นหนึ่งในแหล่งที่มาของ  
วัฒนธรรมดั้งเดิมของประเทศเวียดนาม และเป็นส่วนสำคัญที่สุด

## ประเทศญี่ปุ่น

การแผ่ขยายปรัชญาความคิดของขงจื้อในประเทศญี่ปุ่นเริ่มจากคน  
อาณาจักรซิลลาที่มีชื่อว่า หวัง เหยินได้นำคัมภีร์หลุนอวี่ข้ามน้ำข้าม  
ทะเลไปยังประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีประวัติศาสตร์ยาวนานประมาณ 1,700 ปี  
ปรัชญาความคิดของขงจื้อจึงส่งผลในด้านคุณธรรมและการศึกษาของ  
คนในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศเกาหลี

การแผ่ขยายปรัชญาความคิดของขงจื้อในประเทศเกาหลีมีอิทธิพลยาวนานถึง 2,000 ปี ซึ่งมีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศเกาหลี

บทสรุป

วันนี้โลกก้าวเข้าสู่ยุคที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์หรือยุคของข้อมูลข่าวสาร ทัวโลกเกิดความสันติสุข มีอารยธรรม มีความเจริญรุ่งเรืองและมีความก้าวหน้า ซึ่งเป็นความหวังของมนุษยชาติทั้งโลกขงจื้อสนับสนุนการสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสม และคิดสร้างรูปแบบทางสังคมที่ดี ให้สังคมมีสภาพที่ดียิ่งขึ้น จึงทำให้เขาได้รับความเคารพ และความสนใจจากสังคม ซึ่งชื่อกับภูมิปัญญาของขงจื้อจะยิ่งใหญ่ที่สุดและตลอดไป